

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Franzefoss Miljøkalk AS avd Hole, Bøverbru, Vestre Toten

Dato for inspeksjonen: 14.6.2012

Saksnummer: 2012/4497

Tema for kontrollen

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Miljørisikovurderinger
- Utslipp til vann
- Utslipp til luft
- Støy
- Farlig avfall
- Ledelsens ansvar når det gjelder ytre miljø

Sentralt regelverk:

- *Forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) kap 30 om forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall* (avfallsforskriften) kap 9 om farlig avfall
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften) § 5

Hovedfunn fra kontrollen

Det ble påvist avvik angående manglende støvprøvetaking hos nærmeste nabo og manglende prøvetaking av vann. Det ble videre avdekt avvik mht overskridelser av støy, med bakgrunn i to indikasjonsmålinger som ble presentert.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side **3** og utover i rapporten.

Rapporten beskriver situasjonen på kontrolltidspunktet. Den anses som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen **2 uker** etter at rapporten er mottatt.

Bedriften har en frist på **3 uker** for å sende inn tilbakemelding og dokumentasjon på hva som er gjort og planlegges for å lukke avvikene.

Om kontrollen

Virksomheten ble varslet av Fylkesmannen i forkant av kontrollen. Fylkesmannen ba da om å få tilsendt dokumenter angående kontrollens hovedtema på forhånd.

Kontrollen omfattet en gjennomgang av dokumenter (skriftlige og elektroniske), intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen og befaring på lokaliteten og anlegget. Virksomheten har også ettersendt etterspurte dokumenter og opplysninger.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen innenfor de kontrollerte tema, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus på lokaliteten.

Kontrollert virksomhet

Under er Fylkesmannens registrerte opplysninger om deres virksomhet. Vi ber om tilbakemelding dersom noe ikke stemmer.

Ansvarlig virksomhet (Kilde: Brønnøysundregisteret)

Navn: Franzefoss Miljøkalk AS avd. Hole	Organisasjonsnr (underenhet): 973 237 578
Besøksadresse: Holevegen 101	Eies av (org.nr): 882 153 002
Postadresse: 2846 Bøverbru	Telefon: 67 15 20 20
E-post: hans.martin.slatsveen@kalk.no	Bransjenr (NACE-kode): 08.112 – Bryting av kalkstein, gips og kritt

Kontrollert anlegg

Navn: Franzefoss Kalk AS, Vestre Toten	Anleggsnr*: 0529.0001.01
Kommune: Vestre Toten	Anleggsaktivitet: Pukkverk, mineralisk industri
Fylke: Oppland	Risikoklasse.: 3
Tillatelse sist oppdatert: 11/1/1991	Tillatelsesnr*: 1991.016.T

* refererer til forurensningsmyndighetenes database "Forurensning"

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Jan Olav Ryan, Thomas Addison, Hans Martin Slåtsveen	Fra Fylkesmannen: Stein Egil Granli, Elin Hilde
--	--

Ved deler av kontrollen deltok også Kjell Arne Olsborg fra Vestre Toten kommune, og Jon Brevik fra Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn IKS.

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Orientering om gebyrsats for kontrollen, virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-3. § 39-6 regulerer gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse.

Virksomheten har tillatelse gitt av tidligere SFT i 1991. Dersom en virksomhet i henhold til tillatelser gitt før 1. januar 2007 er plassert i en bestemt kontrollklasse skal denne plasseringen gjelde som risikoklasse, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Virksomheten er plassert i kontrollklasse 3. Dette innebærer at virksomheten skal betale en gebyrsats på kr 11600,-. Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Oppfølging etter kontrollen

- Ingen tilbakemelding.
Fylkesmannen avdekket ingen avvik eller anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.
- Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig tilbakemelding fra virksomheten om hva som er gjort og hva som gjøres for å rette avvik.
Frist for tilbakemelding: Innen 3 uker

Informasjon om tvangsmulkt

Fylkesmannen kan vurdere å varsle tvangsmulkt dersom frist for tilbakemelding ikke overholdes eller dersom tilbakemeldingen ikke er tilstrekkelig. Tvangsmulkt kan brukes for å sikre gjennomføring av tiltak mot forurensning eller for å sikre tilbakemelding til Fylkesmannen angående dette. Vi viser til § 73 i forurensningsloven. Eventuelt vedtak om tvangsmulkt er enkeltvedtak og kan påklages.

Generelt om virksomheten

Hole kalkverk drives av Franzefoss Miljøkalk AS. Aktiviteten i Hole kalkverk består i hovedsak av uttak av kalkstein som benyttes til vassdragskalking og kalkfiller. I tillegg er det produksjon av pukk. Uttaket skjer i dagbrudd som har vært i drift siden 1940. Produksjon av brent kalk opphørte på 80-tallet. Det tas i dag ut 130 000 tonn masse årlig fra bruddet. Det sprenges ca. 3 ganger per år og sprengningene utføres av Kjell Foss AS.

Virksomheten har tillatelse etter forurensningsloven, gitt av tidligere SFT 11.01.91. Dagbruddet og området rundt er ifølge opplysninger fra kommunen ikke regulert. Det foreligger dermed ikke særskilte reguleringsbestemmelser, utover de bestemmelser som er fastsatt i gjeldende tillatelse eller som framgår av gjeldende lovverk.

Det er aktuelt å revidere tillatelsen for virksomheten da den er av eldre dato. For øvrig gjelder reglene i forurensningsforskriften kap. 30 for pukkverksaktiviteten.

Avvik

Fylkesmannen har avdekket følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Støvnedfallsmålinger ved nærmeste nabo er ikke gjennomført innen fastsatt frist.

Avvik fra:

§ 30-9 i forurensningsforskriften om krav til måling av støvnedfall hos nabo nærmere enn 500 meter.

Kommentarer:

Virksomheten har satt opp beholder for prøvetaking av støv ved nærmeste nabo i juni 2012. Det foreligger ikke tidligere prøvetaking og dermed ikke dokumenterte analysesvar ved kontrolltidspunktet.

I henhold til § 30-9 i forurensningsforskriften skal nedfallsmålingene planlegges og utføres av uavhengig konsulent, og prøvetaking og analyse skal utføres etter Norsk Standard. Prøvetaking og måling skal være kvalitetssikret, jf. § 30-9 c) første ledd.

Alle anlegg med nabo nærmere enn 500 meter skal gjennomføre støvnedfallsmåling. Støvnedfallsmålinger skulle vært gjennomført innen 1.1.2012, som er ett år etter at forskriften trådte i kraft.

Det er nabohus som ligger svært nær bedriften, langs veien inn til anlegget. Det var problem med støvutslipp i vår fordi det hadde gått hull på filterposer i mølla. Fylkesmannen fikk da klager fra nabo. Det er viktig at man har filterposer på lager slik at de kan skiftes straks det er behov. Virksomheten opplyste ved kontrollen at det gjøres tiltak for å redusere støvplage fra veien, bl.a. ved kosting, vanning og salting.

Avvik 2

Utførte støymålinger viser overskridelser.

Avvik fra:

§ 30-7 i forurensningsforskriften om støy.

Kommentarer:

Virksomheten har utført egen støymåling 24.4.2012 og det er utført støymåling av Land Bedriftshelsetjeneste dokumentert i rapport av 20.6.2011. Begge målinger viser til overskridelser av grenseverdi på kveld ($50 L_{\text{evening}}$). Rapporten fra Land Bedriftshelsetjeneste oppgir også overskridelser av grenseverdi på dagtid (L_{den}) for nærmeste nabo når både mølle og pukkverk går samtidig.

Virksomheten framla ved inspeksjonen to støykart datert 13.6.2012 fra Siv.ing Bjørn Leifsen AS, men det foreligger ikke en fullstendig rapport som beskriver dagens situasjon.

Virksomheten opplyser også at de jobber med en plan for støyreducerende tiltak på pukkverk/knuseverk og mølle.

Avvik 3

Virksomheten har ikke iverksatt måleprogram for kontrollmåling og utslipp til vann.

Avvik fra:

§ 30-9 c) siste ledd i forurensningsforskriften om generelle bestemmelser og krav til måleprogram.

Kommentarer:

Det forelå ved kontrollen resultat fra vannprøve tatt 24.5.2012. Prøven er tatt ut i oppsamlingsgrøft i bruddet, 5 m foran kum. Suspendert stoff er analysert til 2 mg/l og totalnitrogen 9.90 mgN/l. Forurensningsforskriften § 30-6 har grense for suspendert stoff på 50 mg/l vann.

Det er etablert en oppsamlingsgrøft i bruddet for overflate -og grunnvann. Vannet pumpes til grøft i terreng som renner videre til resipient som er Store Bergsjøen. Ved tidspunkt for kontroll var det ikke etablert rutinemessig måleprogram for kontrollmåling og utslipp til vann. Resipient og mulig påvirkning av resipientens tilstandsklasse mv var ikke kontrollert av virksomheten i forkant av kontrollen. Store Bergsjøen er en dystrof kalksjø med forekomst av kransalger.

Måleprogram for utslipp til vann, støy og støvnedfall skal inngå i den dokumenterte internkontrollen, jf også anmerkning 1.

Kontroll med utslipp til vann bør i tillegg til vannanalyser inkludere kontroll med mengde vann som pumpes ut av bruddet. Det bør snarest gjennomføres en miljørisikovurdering og eventuelle tiltak for å sikre resipientens tilstandsklasse. En miljørisikovurdering må belyse eventuelle helse- og miljøskadelige forhold og eventuelle behov for rensetiltak.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerkning 1

Internkontrollen har noen mangler

Kommentarer, regelverk:

Det er krav til internkontroll i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), jf. §§ 4 og 5. Internkontrollen skal også sikre mot miljøulemper, miljøskade og forurensninger, jf. forurensningsloven. Det er også krav til dokumentasjon på dette området, jf. nedenfor.

Manglene beskrevet gjelder pkt 4, 6 og 7 i § 5 i forskriften.

Fra forskriftens § 5:

§ 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:	Dokumentasjon
1. sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten	-
2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer	-
3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes	-
4. fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet	må dokumenteres skriftlig
5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt	må dokumenteres skriftlig
6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene	må dokumenteres skriftlig
7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen	må dokumenteres skriftlig
8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt	må dokumenteres skriftlig

a) Det er ikke fastsatt konkrete og målbare mål for påvirkning av ytre miljø for anlegget. Det foreligger overordnede målsetninger i miljørapporten for HMS, men de er lite etterprøvbare. Jf punkt 4 i § 5 om dokumenterte mål.

b) Det foreligger ikke en egen miljørisikovurdering for anlegget. Framlagte risikovurderinger for virksomheten er oppdatert 29.05.12 og er laget for 4 områder; pukkverk, brudd, mølle og verksted. Under disse er også nevnt støv og støy. Men det bør gjøres en samlet miljørisikovurdering for ytre miljø der også utslipp til vann er bedre dekket.

Ellers var det en uklarhet i miljøhandlingsplanen på siste punktet om "avfallsplan, inerte masser deponi". Jf pkt 6 i § 5 om risikovurdering og handlingsplaner.

c) Anlegget har ikke iverksatt måleprogram i internkontrollen for støvnedfall, støy og vannpåvirkning innen 01.01.12, slik kravet er. Jf forurensningsforskriften § 30-9 siste ledd og 30-14 første ledd. Skriftlige rutiner for f eks støvprøvetakingen var ikke klare ved inspeksjonen, men prøvetaker var satt ut.

Det bør også være en skreven rutine for håndtering av avfall og farlig avfall, som beskriver bedre bl a hvilke fraksjoner avfall man har, lagring, merking, levering, hvem ordner med deklarerings av farlig avfall, underskrift på skjema osv.

Rutinen for risikokartlegging og – vurdering bør også beskrive bedre hvordan dette gjennomføres, hvem som deltar osv.

Vi viser til pkt 7 i § 5 om krav til rutiner for å sikre at bestemmelser om ytre miljø følges.

Anmerkning 2

Det er noen mangler angående avfallshåndtering ved virksomheten

a) Farlig avfall:

Virksomheten mangler en dekkende rutinebeskrivelse for farlig avfall, som nevnt ovenfor. En avfallsplan bør inneholde beskrivelser for levering av avfall og en helst en uttømmende liste over typer farlig avfall som genereres.

Det foreligger skisse over bygningsmassen på området, og en detaljert planskisse for den aktuelle bygningen hvor farlig avfall oppbevares, som viser hvor de enkelte fraksjonene skal plasseres. Avfallet er merket, og det var benyttet absorbent for å samle opp spill av olje på gulvet. Denne type avfall var ikke omtalt i oversikten over farlig avfall. Rester av produkter som kan være farlig avfall, kunne også nevnes, dersom man benytter slike.

Det er krav til årlig innlevering av farlig avfall når mengden overstiger 1 kg. Jf § 11-8 i avfallsforskriften. Ved kontrollen forelå det kopier av deklarasjonsskjema, men ikke mange de siste årene. I registrert for farlig avfall NORBAS går det fram at dette anlegget har levert farlig avfall i 2009, 2008, 2004, 2001 og 1999.

b) Mineralsk avfall:

Virksomheten har ikke avfallsplan jf. § 30-12, om mineralsk avfall, og oppgir at det ikke oppstår mineralsk avfall som lagres i mer enn tre år. Virksomheten må etablere en dekkende avfallsplan jf § 30-12, med rutinebeskrivelse for å ivareta kravet i bestemmelsen. Dette er også et forhold som bør omtales i en miljørisikovurdering, jf anmerking 1 pkt b).

Andre forhold

Franzefoss Kalk ble først kjent med eksisterende tillatelse våren 2012. Bedriften opplyste ved inspeksjonen om at de har drevet innenfor tillatelsens rammer siden tillatelsen ble kjent for dem. Tillatelsen har driftstider.

Franzefoss Kalk har per i dag ikke konsesjon fra Direktoratet fra mineralforvaltning for hele området. Det foreligger heller ikke reguleringsplan for området i dag, men dette vil bli komme på plass i forbindelse med at Franzefoss Kalk ønsker å utvide bruddet. Reguleringsarbeidet følges opp av Vestre Toten kommune. Virksomheten ønsker å gå to pallehøyder djupere i bruddet, som tilsvarer omtrent 24 meter.